

Bożena Dzieduszycka, Aleksander Dymaczewski

Polanowice, gm. Kruszwica, woj. bydgoskie. Stanowisko 4

Informator Archeologiczny : badania 10, 152-153

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POLANOWICE, gm. Kruszwica
woj. bydgoskie
Stanowisko 4

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej w Poznaniu
Zakład Archeologii
Wielkopolski

Badania prowadziła dr Bożena Dzeduszycka pod kierunkiem doc.dr hab. Aleksandra Dymaczewskiego. Finansował IHKM PAN. Czwarty sezon badań. Osada z okresu wpływów rzymskich, osadnictwo ludności kultury iwieńskiej, kultury pucharów lejkowatych.

Badania skoncentrowano w tej partii stanowiska, gdzie w latach ubiegłych odkryto największe skupienie obiektów o charakterze gospodarczym. Badania potwierdziły ubiegłoroczne obserwacje o istnieniu tutaj czterech uchwytnych stratygraficznie faz użytkowania osady z okresu wpływów rzymskich, nadto uchwycono po raz pierwszy zalegający niżej poziom związany z osadnictwem kultury iwieńskiej oraz nawarstwienia późnej fazy kultury pucharów lejkowatych.

Najmłodsze stratygraficznie obiekty zniszczone są w znacznym stopniu przez orkę. Tworzą je prostokątne układy zbitej, niekiedy przepalanej polepy o wymiarach 6-5 m x 4-4,5 m. W ich pobliżu odkryto ponadto ślady słupów wiążących się z tymi obiektami. Większość słupów wylepiona była gliną w swych dolnych partiach. Z poziomem tym wiążą się również odkryte tu paleniska z kamieni polnych. Zalegające niżej obiekty, to w przeważającej liczbie niewielkie kopułkowate piece o średnicy nie przekraczającej 1,2 m, miąższości około 0,6 m. Wypełniska ich tworzyły na ogół rumowiska przepalanej polepy ze ścian i kopuły. W pobliżu piecy odsłonięto jamki z surowcem glinianym.

Niżej zalegający poziom stanowią obiekty częściowo zagłębione w ziemię /półziemianki o wymiarach ścian powyżej 3 m/ oraz niewielkich rozmiarów jamki zasobowe. Z poziomem tym wiąże się też duży dwukomorowy piec o pionowym ciągu ognia i ściankach z przepalanej gliny. Piec ten najprawdopodobniej zbudowany został w konstrukcji rusztowej. Na jego spągu odkryto dysk gliniany z plastycznym wyobrażeniem symbolicznym /wąż i dwuramienna swastyka/.

Z najstarszym poziomem osady z okresu wpływów rzymskich wiążą się dwa kilkupoziomowe obiekty znacznie zagłębione w ziemię, będące najprawdopodobniej ziemiankami. Z poziomem tym wiąże się także obiekt o średnicy 1,8 m i głębokości powyżej 2 m, interpretowany jako studnia.

Nawarstwienia związane z osadnictwem ludności kultury iwieńskiej odkryto na jednym z wykopów. Był to nieokreślonej miąższości po-

ziom zalegający na spągu czarnych ziem. Odkryto tam fragmenty naczyní glinianych, nie odsłonięto natomiast obiektów, zniszczonych przypuszczalnie przez głęboko zalegające obiekty z okresu wpływów rzymskich.

W innej partii wykopów odsłonięto ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych. Tworzyło je kilka zagłębionych obiektów w wyższych partiach również uszkodzonych w okresach późniejszych. Tutaj też odkryto pochówek krowy, tkwiący w głębokiej jamie.

Materiały złożono w ZAW IHKM PAN.

Badania będą kontynuowane.

PRUSZCZ GDANSKI
woj.gdańskie
Stanowisko 19

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Barbara Wiącek. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Osada kultury oksywskiej z przelomu er.

Osada położona jest na nieznanym wzniesieniu po prawej stronie rzeki Raduni, należy do zespołu stanowisk ciągnących się wzdłuż jej brzegów. Badania miały charakter ratowniczy. Teren osady został przecięty dwoma głębokimi rowami o ponad 200 m długości usytuowanymi na osi północ-południe i wschód-zachód, na ścianach których widoczne były zniszczone jamy i paleniska. Znaczna część obiektów wystąpiła w wykopie drugim; profile rowu miały następujący układ stratygraficzny: pod humusem występowała warstwa surowej gliny, poniżej na znacznych odcinkach warstwa kulturowa i bezpośrednio pod nią na głębokości 50-60 cm jamy i paleniska wkopane bezpośrednio w żwirowaty piasek. Ogółem odkryto 21 obiektów, z tego 10 palenisk, 9 jam o bliżej nieokreślonym przeznaczeniu i 2 piece do wypalania wapna. Oba piece miały w przekroju pionowym kształty nieckowatej jamy o głębokości 0,7 m i 0,8 m. Wymiary górnej części wynosiły 1,6 m i 2,1 m. Wypełnisko piecy stanowiła gruba warstwa słabo wypalanej gliny, tworzącej pierwotnie pokrycie jamy, nachodząca na palenisko wypełniające dolną część obiektu. Dno pierwszego pieca wyłożone było surową gliną, na której dopiero nakładaly się cienkie warstwy węgla drzewnego przekładane wapnem. W drugim piecu natomiast spalenizna zalegała bezpośrednio na calcowym podłożu, a minimalna ilość wapna wystąpiła wyłącznie na powierzchni paleniska. Na inwentarz pieców składały się ułamki schropowanej ceramiki o lekko facetowanych krawędziach, ułamki mis, kubków, gładzik kamienny, kości zwierzęce oraz polepa.